

Kívülre került belső világ

– Szélgjegyzet Aleksandar Oklobdžija festőművész: *A TÉR TOLMÁCSA* című
önálló kanizsai tárlatához –

A belső valóság, a belül hordott érzelmek, emlékek, ideák és nagyon is valós tapasztalások általában a szépség, a jóság mércéjével bíró fogalmak. Önnönmagunkra kivetített, kifejező erejű utalások. Velünk élő képzetek. Sok esetben a természetünk függ tőlük. Hordozzuk ezeket a *hogyan-mikéntekre*, a *mitőlre*, de legfőként a *miértre* adható válaszainkat.

A kérdőjelekre kínákozó feleleteink erősen kódoltak. Sokan egy életen keresztül nem fejtik meg egyiket sem. Ám a művészember a saját eszközeivel igyekszik föltörni ezeket a titkokkal zárt, bonyolultnak tűnő képleteket, amikről aztán igen gyakran bebizonyosodik, hogy szükségtelen túldimenzionálni őket. Megijedni pláne nem kell tőlük. Akinek megadatik a teremtés lehetősége, és ehhez elég tehetsége van, ugyanakkor elégséges akarat munkál benne, nagyon hamar átlátja a rendszert. Érteni, de ami ettől is lényegesebb – érezni tudja majd a világot.

Aleksandar Oklobdžija művészi pályája azon szakaszához ért, amikor már mellőzhetők a saját nyavalyáink, az idegpályáink körüli fölösleges tiszteltkörök. Így a helyes! El is kell hagyni a legbelső univerzumunk csillagképeinek dodonai üzeneteit. Egy bizonyos koron túl már nem kell a babonás belvilágunk szirénhangjain rágódni. A kiforrott alkotó ugyanis jóval bölcsébbé, többé lesz. Eredetivé válik. A köldöknézés abbamarad. Sztoikus nyugalom hatja át minden gesztusát. Amit fest, amit létrehoz, azokon a képeken a fiatalkori manírok egyre halványabbak, hisz a sallangmentesség, a tüpontos alkotás spiritualizmusa nem tűri meg a harsányságot, a tétovázást, a tapogatózó útkeresést, ami minden alkotó számára a korai, éretlenebb időszakok kénytelen velejárója volt.

Oklobdžija kiállított képeinek java már a teljes fölülemelkedettség fázisában készült. Úgy témájában, mint technikájában elmélyült, filozofikus tartalmat közvetítenek a képek. A figyelmünket a környezetünkre összpontosítják. A festő átértelmezi, azaz ha tetszik: tolmácsolja, lefordítja, a képzőművészet vizuális eszközeivel újrabontja a formákat. Az igazság sulykolása helyett sajátos képírói „nyelvezettel”, elfogultság nélkül tárja elénk a térbeliség metafizikájának adományát. Nem csoda. A vajdasági rónán alkotó képzőművészek, úgy a festők, mint a grafikusok legtöbbször – már aki valamit ér – a kezdetektől foglalkoztatta a tér-teremtés formai leképezése. Vagyis a magyarázata, újraértelmezése annak a strukturális adathalmaznak, ami a létező és az elképzelt mezsgyéjén karakteressé, egyedivé minősíti a tájat, mindaz, ami áthatja szülőföldünk szellemiségét.

Oklobdžija színvilága rendkívül gazdag, mondhatni a közönszürkétől a palást bíborjáig feszül az íve. A velencei kékjén világítva parazslik a sárga. Mégsem a megfelelési kényszer korszerűsége, hanem a hitelesség nyugalma árad a nézőre. Noha a figurális ábrázolás ebben, a Dobó Tihamér Képtárban reprezentált anyagban csak imitt-amott érhető tetten, az erős kontraszt hatásokkal operáló művész geometriai alakzatai révén azért egyfajta rajzos személet mégis csak tükröződik a képeken. Bársonyosan mélyek a színek, s mint a gordonka bűgő hangja, hullámanak a vonalak. Mindössze az idomok közé ékelt szögletes formák árnyékolják a látványt. Egy másfajta fényrel megvilágított effektussá varázsolják a lényegi tartalmat. Az imitáció önmagáért való. A kanizsai festőművész a ma divatos összes elmélettel, divathatásokkal szemben magától értendő, kimért nyugalommal festett képein a gyakorlatias gondolkodás ötvöződik a lényegi való megragadásának egy másfajta, nagyon is emberi, mindeközben szellemi-éterit értelmezésének a kísérletével. Aligha megkerülhető az a kérdés, lehet-e interpretálni a külső világ jelenségeit, a belülről fakadó emóciók révén? Aleksandar Oklobdžija önálló tárlatát elnézegetve, azt hiszem adekvát válasz született. Igen, lehet.

Pósa Károly